

OOSTVAARDERSWOLD

Natuur dichtbij

HET FLEVO
LANDSCHAP

**Guido van Woerkom,
hoofddirecteur van de ANWB:**

*“Het Oostvaarderswold kan
een dimensie toevoegen aan de
recreatiemogelijkheden in Nederland.
Daar kunnen mensen straks een
unieke natuurbeleving meemaken
zoals dat nergens meer kan in West-
Europa. En dat op de flank van de
Randstad! Goed als een consortium
waarin natuurbescherming,
bedrijfsleven en overheid elkaar
vinden, dit voor elkaar krijgt.*

INLEIDING

Op 10 juni 2011 ondertekenden provincie Flevoland, Wereld Natuur Fonds en Het Flevo-landschap een intentieverklaring over de realisatie van het Oostvaarderswold door een samenwerkingsverband van maatschappelijke partijen. In de afgelopen vijf maanden zijn ideeën en voorstellen uitgewerkt. Ook Staatsbosbeheer is bij die gesprekken aangehaakt.

In een maatschappelijke consultatie hebben we onze propositie getoetst bij een dertigtal organisaties. Conclusie: het voornemen om het Oostvaarderswold als maatschappelijk initiatief te realiseren, ontmoet brede steun en enthousiasme bij maatschappelijke organisaties en marktpartijen. Zij zien duidelijk perspectief in de combinatie van unieke natuurkwaliteiten en nieuwe economische activiteiten.

Op basis hiervan presenteren Wereld Natuur Fonds, Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer een voorstel om Oostvaarderswold te realiseren als nieuw maatschappelijk initiatief.

November 2011

MISSIE EN VISIE

De drie maatschappelijke partners zien het Oostvaarderswold als een essentiële kwaliteit voor een ontwikkelingsgericht en toekomstbestendig Nederland. Actieve participatie van maatschappelijke organisaties, gebaseerd op draagvlak bij burgers en met innovatieve investeringsvormen voor het bedrijfsleven. Bij de realisatie van het Oostvaarderswold willen wij daarom gaan werken met nieuwe partnerships, waaraan bedrijfsleven, burgers en agrarische ondernemers actief kunnen bijdragen.

Voor ons natuurorganisaties staat vanzelfsprekend voorop, dat het Oostvaarderswold een belangrijke schakel is in de maatregelen die versterking van natuurwaarden en de biodiversiteit tot doel hebben. Maar het Oostvaarderswold is veel meer. Door de aansluiting met de Oostvaardersplassen en het Horsterwold ontstaat de bijzondere combinatie van topnatuur met een multifunctionele zone, die qua schaal en ligging uniek is in West-Europa. Op een steenworp afstand van de agglomeraties in de Randstad en grenzend aan Almere vormt het Oostvaarderswold straks een toegankelijk natuurgebied ter grootte van het eiland Texel. Ontwikkeling van dit gebied draagt bij aan de ambitie om de kwaliteit van ons dichtbevolkte land wezenlijk te verbeteren, voor onze natuur, woonomgeving, recreatiemogelijkheden en (groen) ondernemend Nederland.

Deze nieuwe weg willen we inslaan door in 2012 de stichting Ontwikkeling en Realisatie Oostvaarderswold op te richten, die het Oostvaarderswold gaat realiseren. Deze stichting werkt op basis van een overeenkomst tussen de drie partners en de provincie Flevoland, zodat de initiële opgaven van de provincie (natuurcompensatie, recreatie en waterberging) zijn gewaarborgd. Horizon van de realisatie ligt in 2020.

GEDEGEN VOORTRAJECT

In december 2010 hebben Provinciale Staten van Flevoland het Provinciaal Inpassingsplan Oostvaarderswold vastgesteld. Daarmee is voldaan aan de randvoorwaarde van een volledig doorlopen planvorming.

Dankzij deze planologische verankering kunnen de drie maatschappelijke partners een resultaatverplichting aangaan voor realisatie van het Oostvaarderswold, waarbij in 2020 de volgende realisatiedoelstellingen zijn bereikt:

- ontwikkelen van 1.840 hectare natuur in het plangebied Oostvaarderswold;
- een met Oostvaardersplassen en Horsterwold samenhangend natuurgebied (inclusief de aanleg van de hiervoor benodigde ecodeucten) dat goed ontsloten is en meerdere doeleinden dient.

Voor Wereld Natuur Fonds, Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer zijn daarbij twee andere maatschappelijke doelen minstens even belangrijk, te weten:

- het tot stand brengen van vitale allianties om maatschappelijke meerwaarde te geven, als nieuwe toegevoegde waarde aan de gewenste gebiedsontwikkeling;
- het ontwikkelen volgens een innovatieve aanpak, waarbij het Oostvaarderswold de randvoorwaarden creëert voor nieuwe initiatieven van marktpartijen op het gebied van duurzame economie en recreatie, zowel binnen het Oostvaarderswold als in de directe omgeving van het gebied.

PRIVATE FINANCIERING

De afgelopen maanden is door Wereld Natuur Fonds, Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer gebruikt om af te tasten welke mogelijkheden er zijn om private investeerders aan het Oostvaarderswold te koppelen. We hebben contact gezocht met tal van ondernemers met zeer gevarieerde achtergronden. Recreatieondernemers, multinationals, financiële instellingen, projectontwikkelaars, agrarische ondernemers en brancheorganisaties; in totaal hebben we met tientallen partijen gesproken. Ook vond op 6 oktober op een locatie in de Oostvaardersplassen het Oostvaarderswold Businessdiner plaats. Op uitnodiging van de partners was daar een dertigtal geïnteresseerde vertegenwoordigers van bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties present.

In die gesprekken vielen twee dingen op: de concrete belangstelling om te participeren en de vraag wanneer een investering of andersoortige bijdrage aan het Oostvaarderswold aan de orde zou kunnen zijn. Onze gesprekspartners zijn actief op zoek gegaan naar de manier waarop een investering in het Oostvaarderswold ingepast kan worden in hun eigen strategische doelen.

De marktverkenning van afgelopen half jaar heeft ons het vertrouwen opgeleverd dat private financiering onderdeel gaat worden van de realisatie van het Oostvaarderswold. Investeren in duurzame ontwikkelingen is waar de markt op zit te wachten, zeker in een tijd waarin veel projecten op de lange baan worden geschoven. Een project als Oostvaarderswold is in dat opzicht onderscheidend ten opzichte van andere initiatieven, omdat de planvorming is doorlopen en er dus meteen begonnen kan worden met realisatie. Wat daarnaast interessant is voor veel investeerders, is dat natuur in het project Oostvaarderswold fungeert als hefboom voor een brede gebiedsontwikkeling. Investeerders en andere organisaties hebben belangstelling getoond voor het ontwikkelen van o.a.: wellnessvoorzieningen, horeca, verblijfsrecreatie (bungalowpark), ecolodges, klimaatfuncties en herinvesteringen voor windenergie. Met name de randen rondom het Oostvaarderswold trekken veel aandacht van marktpartijen, waaronder agrarische ondernemers.

**Femke Rotteveel,
coördinator toewijzingen
Nationale Postcode Loterij:**

“De ideeën voor het Oostvaarderswold zijn erg inspirerend, omdat ze een natuurgebied opleveren van Europese allure en daarnaast ook maatschappelijk innovatief zijn. Nieuwe partners en nieuwe manieren van financieren zijn nodig om de plannen te realiseren. Het is geweldig dat aan de rand van een dichtbevolkt stuk Nederland een natuurgebied kan ontstaan, waar tienduizenden mensen vlakbij huis een ervaring op kunnen doen die normaal slechts voor enkelen mogelijk is op een kostbare safari.”

**Cees Slager, directeur van
Molecaten en een van de grootste
recreatieondernemers in Nederland
met wereldwijde ervaring:**
*“Het Oostvaarderswold heeft de potentie
een gebied van international allure te
worden. Voor de recreatie kan hier iets tot
stand komen wat nergens in Nederland
kan, in West-Europa nauwelijks.”*

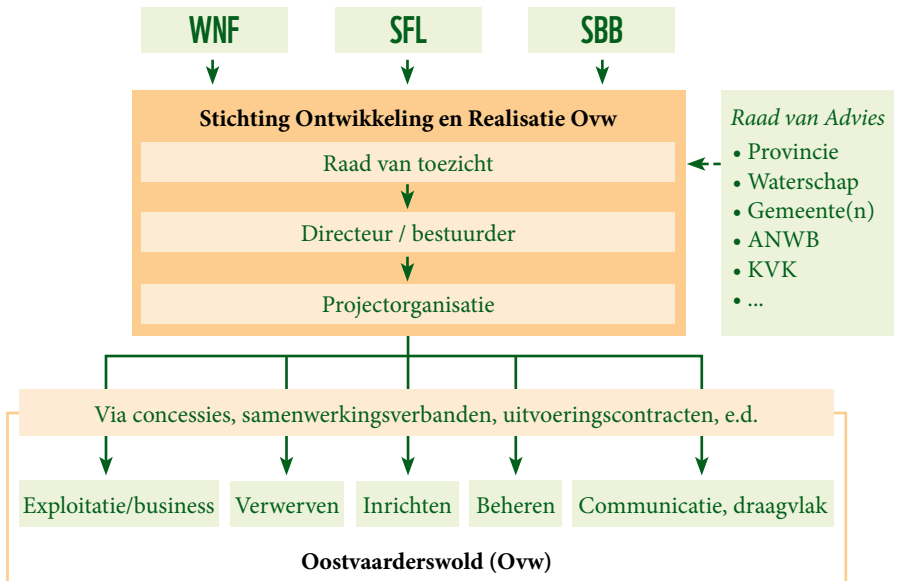
**Dennis Jansen,
directeur stichting Rest In Nature:**
*“Rest in Nature wil concrete stappen gaan
maken om een natuurbegraafplaats in
Oostvaarderswold te realiseren en wil hiervoor
substantiële financiële middelen inzetten.”*

SLAGVAARDIGE ORGANISATIE

De partners willen een slagvaardige en uitvoeringsgerichte organisatie opzetten, om op een flexibele en ondernemende wijze te kunnen opereren. Zij hebben besloten tot de oprichting van een stichting met als doel de realisatie van het Oostvaarderswold. De drie partners nemen zitting in een Raad van Toezicht die een directeur-bestuurder aanstelt. Deze directeur stuurt de werkorganisatie aan.

De werkorganisatie van de stichting zal beperkt van omvang zijn en de realisatie van het Oostvaarderswold uitvoeren via concessies, samenwerkingsverbanden en uitvoeringscontracten.

Ter bewaking van de kwalitatieve doelstellingen komt er een Raad van Advies, waarin naast de provincie ook de gemeenten, het waterschap en maatschappelijke organisaties als ANWB en Kamer van Koophandel een plek kunnen krijgen. Schematisch ziet de organisatievorm er als volgt uit:

FINANCIËLE HAALBAARHEID

De afgelopen maanden hebben de drie maatschappelijke partners uitgebreid gesproken over de financiële haalbaarheid van het Oostvaarderswold. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat de financiering van het project voldoende is gewaarborgd op basis van de bestaande afspraken tussen rijk en provincie, de planvoorbereiding door de provincie (inclusief de reeds verworven grondposities) en de bestaande bestuurlijke, privaat- en publiekrechtelijke afspraken.

Daarom willen Wereld Natuur Fonds, Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer graag inhoud geven aan de ambitie om het Oostvaarderswold te realiseren en daarin zelf ook actief te participeren.

Ons voorstel is dat de financiële basis voor de stichting Ontwikkeling en Realisatie Oostvaarderswold bestaat uit de gezamenlijke inbreng van middelen en uit nieuwe inkomsten:

- De stichting krijgt de beschikking over 1.250 hectare, bestaande uit de gronden die Staatsbosbeheer, Flevo-landschap en provincie momenteel in hun bezit hebben voor de realisatie van het Oostvaarderswold.
- De samenwerkingspartners zorgen ervoor dat de stichting voldoende middelen heeft om haar taken te kunnen uitvoeren. Zij dragen jaarlijks 600.000 euro en 4,5fte/450.000 euro bij om te komen tot een goed functionerende projectorganisatie.
- De provincie brengt een bedrag van 49,2 miljoen euro in bij de stichting, dat is bestemd voor de natuurcompensatie voor de verbreding van de A6, de aanleg van de Hanzelijn en de uitbreiding van Almere (met aftrek van de uitgaven die op deze post reeds zijn gedaan).
- De provincie brengt de inspanningsverplichting van 33,9 miljoen euro in bij de stichting (met aftrek van de uitgaven die op deze post reeds zijn gedaan).
- WNF en Flevo-landschap zullen gezamenlijk hun wervingskracht in de charitatieve markt uit bronnen van loterijen, filantropische instellingen, vermogensfondsen en particuliere donoren aanwenden om fondsen te werven voor de stichting, met een geschatte gezamenlijke waarde van 15 miljoen euro.

- De stichting verwacht 285 hectare te kunnen acquireren voor natuurcompensatie van nieuwe projecten, wat naar schatting 37,1 miljoen euro oplevert.
- De bijdrage door nieuwe verdienmodellen is begroot op 37,3 miljoen euro.
- De stichting mag rekenen op pachtinkomsten van 3,6 miljoen euro.

AAN DE SLAG

In 2012 zullen de drie partners zo snel mogelijk komen tot oprichting van de stichting Ontwikkeling en Realisatie Oostvaarderswold. De stichting gaat vervolgens aan de slag op basis van de volgende masterplanning:

- 2012** Inrichten natuur compensatiegronden
- 2012-2013** Grondverwerving met volledige schadeloosstelling
Starten allianties voor realisatie verdien capaciteit
Publieksactiviteiten, neerzetten snelle successen
- EIND 2013** Duidelijkheid voor agrariërs
- 2014-2019** Vervolg verwerving
Inrichten, bouwen ecoducten
Realisatie verdien capaciteit
Agrarisch overgangs- en randenbeheer
- 2019** Aaneengesloten natuurgebied gerealiseerd
- 2020** Verdere uitbouw plannen
- 2022** Overdracht ingerichte Oostvaarderswold aan beheerders

Maatschappelijke partners Oostvaarderswold

Het Flevo-landschap

is breed ingebed in de Flevolandse samenleving met meer dan 11.000 begunstigers en eigenaar van gronden in het plangebied van het Oostvaarderswold. Daarnaast is Het Flevo-landschap beheerder van Flevolandse natuurterreinen. De stichting organiseert tal van (commerciële) publieksactiviteiten, onder meer in Natuurpark Flevoland. De inbreng van Het Flevo-landschap biedt mogelijkheden om particulieren te betrekken bij het beheer van het Oostvaarderswold.

Staatsbosbeheer

is de grootste terreinbeheerder in Nederland en bezit een brede kennis en ervaring in het ontwikkelen en beheren van grote natuur- en recreatiegebieden. Het heeft als beheerder van de Oostvaardersplassen en het Horsterwold specifieke ervaring in het locale terreinbeheer. Staatsbosbeheer is een zelfstandige overheidsorganisatie, die zich richt op brede maatschappelijke samenwerking.

Wereld Natuur Fonds

is met een achterban van ruim 900.000 donateurs de grootste natuurorganisatie in Nederland en heeft projecten in ruim 90 landen wereldwijd. De organisatie beschermt de belangrijkste leefgebieden van planten en dieren. Tegelijkertijd werkt WNF samen met burgers, overheden en bedrijven aan oplossingen voor een duurzaam gebruik van onze natuurlijke hulpbronnen. Deze nationale en internationale ervaring met brede maatschappelijke samenwerkingsconstructies is zeer waardevol voor de ontwikkeling van het Oostvaarderswold. Ruimte voor natuur en economische ontwikkeling gaan uitstekend samen volgens het WNF.

November 2011

Wereld Natuur Fonds

Postbus 7
3700 AA Zeist
e-mail: info@wnf.nl
internet: www.wnf.nl
tel. 030 - 693 7333

